

Respect pentru oameni și cărți

Magazinul Multimediei
Colecție coordonată de
Corina Ionescu

Jonas Jonasson

Asasinul Anders și lumea pe înțelesul tuturor

Traducere și note de Ionela Chirilă

Respect pentru oameni și cărți

Editor: Silvia Mărușan R. II-IT
Designer: Alina Băluță / Cyber Studio Media Solutions

Director producție:
Cătălin Claudiu Cozoră

Distribuitor:
Kappa Media

Corectori:
Loredana Chiriac
Maria Mărușan

Distribuitor CIP și Editură Națională a României
ISBN 978-606-10-824-5

Analiza Activelor și Rămeni pe Afiliatii Faturate / Anul 2012-2013
București - București - Editura Triv, 2014
Telefon: 021 918 710-734-5

CheckPoint Romania
Sediul: 1152, str. 1 Decembrie 1918

Titlul original: Nordan Anders och hans vänner Gårdar en ekologisk roman
Autor: Jonas Jonasson

Copyright © Jonas Jonasson, 2013
Ediția română a fost publicată de Editura Triv, Suedia
Prima ediție a fost publicată cu acordul Brandt New Agency

Copyright © Editura Triv, 2014
Permisul prezentei copii:

Cod I.A.C. Cluj-Napoca 1470, București
tel. +4 021 308 60 50 , fax. +4 022 25 20 20
www.libris.ro/afiliatul-triv
e-mail: afiliatul@libris.ro
Telefon: 021 918 710-734-5

PARTEA ÎNTÂI

O STRATEGIE DE AFACERI NEOBIȘNUITĂ

În urmă cu cincisprezece ani, în luna octombrie, unuiu
din cele mai înțelepte hoteluri din Suedia, sfîrșit cu
un batător de viață care să fie în curând, împărătește
lumea cu moarte și tot felul de viață, corporală, de
energiă și bandă.

Eind singurul nepot al negustorului de cai Henrik
Hedman, îndrumat de ocază, își dorește să devină un
conjuncționist bucurându-se pe linie paternă. El urmărit
lungele cel marbur în ceea ce nu, în tot lucidul Suediei,
se sănătatea niciodată mai puțin de sănătatea de capă
de la o făcere de primă mărfă.

Deoarece începând cu 1955, tradiționi de fermieri înce-
pând să schimbe animalele de povâză, dar și pe cale de
tranzacție, într-un rîm pe care luncile refuză
să-l urmărească. Capre mai de manegă și-au făcut săptă-
nișuri. Cateva zile apoi s-a apusă apărere, apoi săptă. În cinci
luni, lăverea de milioane de coloane a fermierilor s-a răspîntit
în direcția de gaz de expandare. În 1960, tatăl nepotului
Eind, Nenescut a încercat să salveze ce se mai putea salvă,
lăudând pe la toate ușile fermierilor din regiune și pro-
mînuindu-lă blescemuții mecanizați. La urmă, el a murit.

Unu

Visând cu ochii deschiși, în holul recepției unuia dintre cele mai mizerabile hoteluri din Suedia, stătea un bărbat a cărui viață avea să fie, în curând, întesată de istorii cu moarte și tot felul de vătămări corporale, de pungași și bandiți.

Fiind singurul nepot al negustorului de cai Henrik Bergman, individul invoca, aşa cum o făcea întotdeauna, neajunsurile bunicului său pe linie paternă. Bătrânul fusese cel mai bun în meseria lui, în tot sudul Suediei; nu vânduse niciodată mai puțin de șapte mii de capete pe an și fiecare de prima mâna.

Dar, începând cu 1955, trădătorii de fermieri începuseră să schimbe animalele de povară, dar și pe cele de rasă, pe tractoare, într-un ritm pe care Bunicul refuza să-l înțeleagă. Șapte mii de tranzacții s-au făcut șapte sute, care, apoi, au ajuns șaptezeci, apoi șapte. În cinci ani, averea de milioane de coroane a familiei s-a risipit ca un nor de gaz de eșapament. În 1960, tatăl nepotului încă nenăscut a încercat să salveze ce se mai putea salva, bătând pe la toate ușile fermierilor din regiune și povăduindu-le blestemul mecanizării. La urma urmelor,

circulau o mulțime de zvonuri în toate părțile pe subiectul său. Cum ar fi, de exemplu, că motorina, în contact cu pielea, ar putea produce cancer.

Apoi tatăl a adăugat și că studiile arătau că motorina poate cauza sterilitate la bărbați. Dar n-ar fi trebuit să deschidă gura în privința asta. În primul rând, nu era adevarat, și, apoi, era o chestiune care gândila plăcut urechile fermierilor care trăgeau din greu la câmp și care erau constant în călduri, iar acasă aveau deja de la trei la opt plozi fiecare. Era mai mare rușinea să încerce să pună mâna pe niște prezervative, în schimb nu era nicio problemă să găsească un Massey Ferguson sau un John Deere¹.

Bunicul său nu doar că murise fără să lase în urmă vreo lețcaie, dar a crăpat în urma unei lovitură mortale date de ultimul său cal. Fiul lui, îndurerat și fără cai, a luat frâiele, a absolvit ceva cursuri și s-a angajat, nu mult după aceea, la Facit AB, una dintre cele mai mari companii producătoare de mașini de scris și calculatoare mecanice. Astfel, a reușit să fie călcat în picioare de propriul viitor, nu o dată, ci de două ori în viață lui, pentru că, din senin, și-a făcut apariția pe piață calculatorul electronic. Ca și cum ar fi vrut să-și bată joc de cărămidă de calculator creat de cei de la Facit, versiunea japoneză încăpea, bine-mersi, în buzunarul de la o jachetă.

Aparatele grupului Facit nu s-au micșorat (cel puțin, nu suficient de repede), spre deosebire de firma în sine, care s-a strâns și s-a chircit, până când n-a mai rămas absolut nimic din ea.

¹ Mărci de tractoare și alte utilaje agricole.

Fiul negustorului de cai a fost dat afară. Ca să-și încece amarul faptului că viața l-a amăgit de două ori, s-a apucat de băutură. Șomer, înverșunat și amărât, întotdeauna nespălat și niciodată treaz, și-a pierdut repejor orice putere de atracție în ochii nevestei lui cu douăzeci de ani mai Tânără, care a reușis să reziste o vreme prin preajma lui, și apoi încă puțin. În cele din urmă, i-a dat prin cap tinerei și răbdătoarei neveste că greșeala de a-l fi luat de bărbat pe acest individ nepotrivit era reversibilă.

— Vreau să divorțăm, i-a zis într-o dimineață bărbatului ei care se foia de colo-colo prin casă, căutând ceva, îmbrăcat numai în chiloți albi, mânjiți cu pete întunecate.

— Mi-ai văzut sticla de coniac? a întrebat-o bărbatul.

— Nu, dar vreau să divorțăm.

— Am pus-o pe dulapul de la bucătărie azi-noapte. Probabil că ai mutat-o de-acolo.

— E posibil să fi pus în dulapul pentru băuturi, când am făcut curățenie în bucătărie, nu-mi aduc aminte, dar ideea e că eu vreau să divorțăm.

— În dulapul pentru băuturi? Da' bineînțeles, acolo trebuie să mă uit de prima dată. Cât de fraier sunt. Deci, te muți? și o să iei și chestia aia care se cacă pe ea, nu?

Da, a luat copilul. Un băiețel palid, cu părul blond și ochi albaștri, blânzi. Băiatul care, mult mai încolo, avea să devină receptor.

În ceea ce-o privea pe mama băiatului, ea își dorise o carieră de profesoră de limbi străine, dar s-a întâmplat ca băiatul să vină pe lume cu cincisprezece minute înainte de examenul ei de sfârșit de an. S-a mutat atunci la Stockholm cu cel mic, împreună cu toate catrafusele și actele de divorț semnate. A început să-și folosească

din nou numele de fată, Persson, fără să se gândească la consecințele acestei schimbări asupra băiatului, care deja primise numele de botez Per (nu că ar fi imposibil să te cheme Per Persson sau, de exemplu, Jonas Jonasson, dar unii ar putea să găsească numele monoton).

În capitală o aștepta o slujbă de agent de circulație. Mama lui Per Persson mergea de-a lungul unei străzi și se întorcea pe cealaltă, având parte aproape zilnic de fel de fel de predici de la bărbați care parcasează ilegal, predici ținute mai ales de cei care-și puseau permise, fără nicio problemă, amenzile pe care le aplică ea cu vîrf și îndesat. Visul ei de a deveni profesoră — de a le împărtăși cunoștințele despre prepozițiile din limba germană, care și cum introducea acuzativul sau dativul, unor elevi pe care i-ar fi durut în cot de asta — a fost lăsat deocamdată deoparte.

Dar, după ce mama lui a petrecut jumătate de veșnicie într-o slujbă care ar fi trebuit să fie doar temporară, s-a întâmplat ca unul dintre bărbații care parcasează ilegal, mari amatori de discursuri moralizatoare, să-și piardă uzul rațiunii în mijlocul lamentației lui, când și-a dat seama că în costumul de agent de circulație se ascunde o femeie. Dintr-o vorbă într-alta, au ajuns să ia cina împreună într-un restaurant fișos, unde amendă a fost ruptă în bucăți cam în momentul în care venise vremea cafelei cu dichis. Apoi, n-a trecut mult și domnul care parcase ilegal a cerut-o de nevastă pe mama lui Per Persson.

Petitorul se întâmpla să fie un bancher islandez pe punctul de a se muta înapoi în Reykjavik. I-a promis viitoarei neveste luna și stelele de pe cer dacă avea să-l urmeze acolo. Și ar fi fost mai mult decât bucuros să vină

și fiul ei cu ei. Numai că trecuse atâtă timp, că băiețelul blond ajunsese deja adult cu acte în regulă, capabil să hotărască pentru sine. Iar el avea în minte un viitor mai bun în Suedia și, de vreme ce nimeni nu poate compara ce s-a întâmplat după cu ce s-ar fi putut întâmpla dacă alegea calea Islandei, e imposibil să ne dăm seama dacă feieroul greșise sau nu în calculele lui, și cât de mult.

*

La doar șaisprezece ani, pe lângă cursurile la care oricum se ducea fără nicio tragere de inimă, Per Persson și-a luat și o slujbă. Nu i-a spus niciodată mamei lui, cu de-amănuntul, ce presupunea asta. Și avea motivele lui să n-o facă.

— Unde te duci acum, băiete? I-ar fi putut întreba mama lui.

— La muncă, mamă.

— Atât de târziu?

— Da, noi avem deschis mai tot timpul.

— Și ce ziceai că faci tu acolo?

— Îți-am mai spus de o mie de ori. Sunt asistent în... industria divertismentului. Unde oamenii au întâlniri și tot felul de chestii din astea.

— Ce fel de asistent? Și cum se numește...

— Trebuie să plec, mamă. Ne vedem mai încolo.

Per Persson îi scăpase din nou printre degete. Evident că nu voia să-i împărtășească maică-sii amănuntele slujbei lui, cum ar fi fost faptul că patronul lui ambala și vindea amor cu ora într-o clădire galbenă, mizerabilă, din lemn, în Huddinge, la sud de Stockholm. Sau că instituția respectivă era cunoscută sub numele de Club Amore. Sau că treaba puștiului presupunea să se

ocupe de logistică, dar și să fie însoțitor și inspector, în același timp. Era important ca fiecare vizitator să-și găsească drumul spre camera potrivită, în care se vindea iubirea potrivită pentru o perioadă fixă de timp. Băiatul întocmea programul, urmarea ca fiecare vizită să dureze atât cât trebuia și asculta pe la uși (lăsându-și imaginația să zburde în voie). Dacă i se părea că ceva nu era cum trebuia, dădea alarmă.

Cam pe când maică-sa a emigrat și Per Persson și-a terminat studiile — cel puțin în mod formal —, patronul lui s-a gândit să înceapă o nouă afacere. Clubul Amore a devenit Pensionat Sjöudden: hotelul Coasta Mării. Nu era nici în apropierea mării și nici nu avea vreo coastă primpjur. Dar, cum spunea patronul: „Trebuie să-i zic cumva fundăturii ăsteia de rahat”.

Paisprezece camere. Două sute douăzeci și cinci de coroane pe noapte. Toaletă și duș la comun. Cearșafuri și prosoape noi, cam o dată pe săptămână, dar numai dacă cele folosite arătau suficient de murdare. Să treci de la administrarea unui cuibușor de nebunii la a avea pe mâna un hotel de-o stea nu era tocmai ceea ce proprietarul își dorise. Câștigase mult mai mulți bani când oaspeții lui aveau pe cineva în pat. Și, dacă în programul fetelor apărea vreo fereastră, se cuibărea și el o vreme cu câte una.

Singurul avantaj al hotelului era faptul că era mai puțin ilegal. Fostul patron de bordel petrecuse opt luni la răcoare; s-a gândit că-i fuseseră de-ajuns.

Lui Per Persson, care își demonstrase deja talentul pentru logistică, i se oferise postul de receptioner și și-a zis că ar fi putut fi și mai rău (chiar dacă salariul nu putea fi mai mic de atât). Trebuia să înregistreze oaspeții,

la venire și la plecare, să se asigure că-și plăteau sederea și să arunce din când în când un ochi spre rezervări și anulări. Ba chiar i se permitea să fie cumsecade din când în când, atâtă vreme cât atitudinea lui nu avea un efect negativ asupra rezultatelor.

Era o afacere nouă, sub un nume nou, și sarcinile lui Per Persson erau diferite și presupuneau ceva mai multă responsabilitate decât înainte. Astă l-a făcut să-l abordeze pe patron și să sugereze, umil, o ajustare a salariului.

— În sus sau în jos? l-a întrebat șeful.

Per Persson i-a zis că ar fi fost de preferat în sus. Conversația n-a luat direcția pe care și-o imaginase el. Acum nu mai spera decât să păstreze ce avea deja.

Ceea ce s-a și întâmplat. Patronul fusese totuși suficient de generos încât să-i facă o sugestie:

— Auzi, ce naiba, de ce nu te muti în camera din spațele recepției, ca să nu mai fii nevoie să plătești chiria pentru apartamentul în care ai rămas, după ce-a plecat mama ta?

Ei bine, Per Persson a fost de acord că, în felul acesta, ar fi putut să mai economisească niște bani. Și cum era plătit la negru, putea să încerce să primească ajutor social și indemnizație de șomaj, pe lângă banii de la patron.

Așa se face că Tânărul Receptioner a devenit una cu slujba lui. Trăia și muncea la recepția hotelului. A trecut așa un an, au trecut doi, apoi cinci, iar lucrurile nu au stat mai bine pentru băiat decât fuseseră pentru tatăl și bunicul său, înaintea lui, din niciun punct de vedere. Iar vina pentru acest fapt era, în mare, a răposatului său bunic. Moșneagul a fost milionar de mai multe ori în viață lui. Acum, urmașul lui, sânge din sângele lui, la a treia

generație, stătea în spatele unui birou, la recepția unui hotel, urându-le bun venit unor oaspeți împuștiți, care răspundeau la nume ca Asasinul Anders și alte asemenea chestii oribile.

Se întâmpla că tocmai acest Asasin Anders era unul dintre oaspeții pe termen lung ai hotelului Coasta Mării. Numele lui adevărat era Johan Andersson și își petrecuse mai toată viața lui de adult între patru pereți. Cuvintele sau expresiile n-au fost niciodată punctul lui forte, însă și-a dat seama destul de devreme în viață că poți fi foarte convingător și dacă-i articulezi una zdravănă peste bot cuiva care nu era de acord cu tine sau care părea că se gândește să adopte o atare poziție. Și să repeti experiența, dacă era nevoie.

În timp, aplecarea spre un asemenea tip de conversație l-a făcut pe Johan să sfârșească în compania unor indivizi dubioși. Noile lui cunoștințe l-au îndemnat imperios să-și combine aceste tehnici de argumentare violente cu alcool și pastile, ceea ce i-a pus capac definitiv. La douăzeci de ani, alcoolul și pastilele i-au adus doisprezece ani de închisoare, după ce n-a putut să explice cum de toporul lui ajunsese înfipt în spinarea celui mai mare distribuitor de amfetamine din regiune.

Opt ani mai târziu, Asasinul Anders a ieșit de la zdup și și-a sărbătorit eliberarea cu asemenea fervoare, că abia a avut timp să se dezmeticească înainte să mai primească vreo paisprezece ani, peste ceilalți opt serviți deja. De data asta, fusese de vină o pușcă. Folosită de la mică distanță. A tras drept în mutra ăluia care preluase afacerea cu amfetamine de la individul cu toporul în spinare. O imagine deosebit de neplăcută pentru cei care fuseseră chemați să curețe după el.

La tribunal, Asasinul Anders susținea, sus și tare, că nu avusese de gând să-l omoare. Oricum, nici nu-și dăduse seama c-o făcuse. Nu-și amintea foarte multe din acel incident. Poveste care s-a repetat și la următorul sejur la mititica, după ce i-a tăiat gâtul celui de-al treilea comerciant de pastile, pentru că respectivul antreprenor se apucase să-l acuze de proastă dispoziție. Tipul care avea să sfârșească cu gâtul tăiat avusese, în mare, dreptate, dar asta nu-l mai ajuta cu nimic.

La vîrsta de cincizeci și șase de ani, Asasinul Anders era, din nou, liber. Spre deosebire de celelalte dăți, de data asta nu-și mai punea problema unei șederi temporare în lumea din afară: de data asta, șederea lui era permanentă. Așta era planul. Tot ce trebuia să facă era să se țină departe de băutură. Și de pastile. Și de oricine sau orice avea legătură cu băutura și pastilele.

Cu berea nu era așa grav; în majoritatea timpului, îl făcea să se simtă fericit. Sau pe jumătate fericit. Sau, mă rog, măcar nu nebun.

Venise la hotelul Coasta Mării crezând că aici încă se mai ofereau anumite experiențe care, ar zice gurile rele, în închisoare nu s-ar găsi chiar la tot pasul de-a lungul unui deceniu. Sau trei. După ce i-a trecut dezamăgirea provocată de faptul că situația stătea cu totul altfel, a hotărât să se cazeze acolo. La urma urmelor, avea nevoie de un loc în care să stea și o sumă de două sute de coroane și un pic nu era ceva la care să strâmbă din nas, mai ales gândindu-se la ce îl dusese în trecut o astfel de atitudine.

Chiar înainte să preia cheia de la cameră pentru prima dată, Asasinul Anders a apucat să-și spună povestea vietii receptionerului care s-a nimerit în calea lui. A inclus și copilăria lui, cu toate că ucigașul nu considera

că ar fi avut vreo consecință asupra celor întâmplate ulterior. Primii lui ani au constat, în mare, din bățiile tatălui său, care se matolea după ce venea de la serviciu ca să poată să-și tolereze slujba, și din strădaniile maică-sii, care făcea exact la fel ca să-l tolereze pe taică-su. În felul acesta, taică-su nu putea s-o suporte pe maică-sa, fapt demonstrat prin bătăile la care o supunea la intervale regulate, la care fiul era, de cele mai multe ori, prezent.

După ce-a ascultat întreaga tărășenie, recepționerul n-a îndrăznit să facă altceva decât să-i ureze bun venit Asasinului Anders, cu o strângere de mâna și o introducere:

— Per Persson, îi zise el.

— Johan Andersson, îi răspunse criminalul, promîndu-și să încerce să comită cât mai puține crime posibil în viitorul apropiat.

Apoi îl întrebă pe recepționer dacă nu avea cumva vreo bere care nu-i mai trebuia. După șaptesprezece ani fără, nici nu era de mirare că și simțea gâtul un pic uscat.

Per Persson n-avea niciun motiv să-și înceapă relația lui cu Asasinul Anders refuzându-i berea. Dar, în timp ce-o turna în pahar, întrebă dacă nu cumva domnul Andersson n-ar trebui să ia în considerare ideea de a nu pune gura pe băutură și pastile.

— Probabil că aşa ar fi cel mai bine, a răspuns Johan Andersson. Dar, ascultă, poți să-mi zici Asasinul Anders. Aşa-mi spune toată lumea.

Doi

E bine să-ți găsești fericirea în lucruri mărunte. Cum ar fi faptul că trecuseră luni bune, iar Asasinul Anders n-a omorât nici recepționerul, nici pe altcineva din imediata vecinătate a hotelului. Și faptul că patronul l-a lăsat pe Per Persson să închidă recepția hotelului dumînica și să-și ia câteva ore libere. Atâtă timp cât starea vremii — spre deosebire de multe alte chestii — era de partea lui, își asuma riscul de a ieși din hotel. Nu să se distreze: n-avea el niciodată bani de aşa ceva. Totuși, să stai liniștit pe o bancă și să te gândești la mersul lucrurilor sunt întotdeauna gratis.

Acolo și stătea, cu patru sendvișuri cu șuncă și o sticlă de sirop de zmeură pe care le adusese cu el, când, din senin, se auzi întrebăt:

— Ce mai faci, fiule?

Dinaintea lui stătea o femeie nu cu mulți ani mai în vîrstă decât Per însuși. Era murdară și zdrențuită, iar în jurul gâtului ieșea în evidență un guler alb, clerical, cu pete soioase pe el.

Per Persson nu se chinuise niciodată să fie din cale-afară de religios, dar un popă era un popă și se gândi